

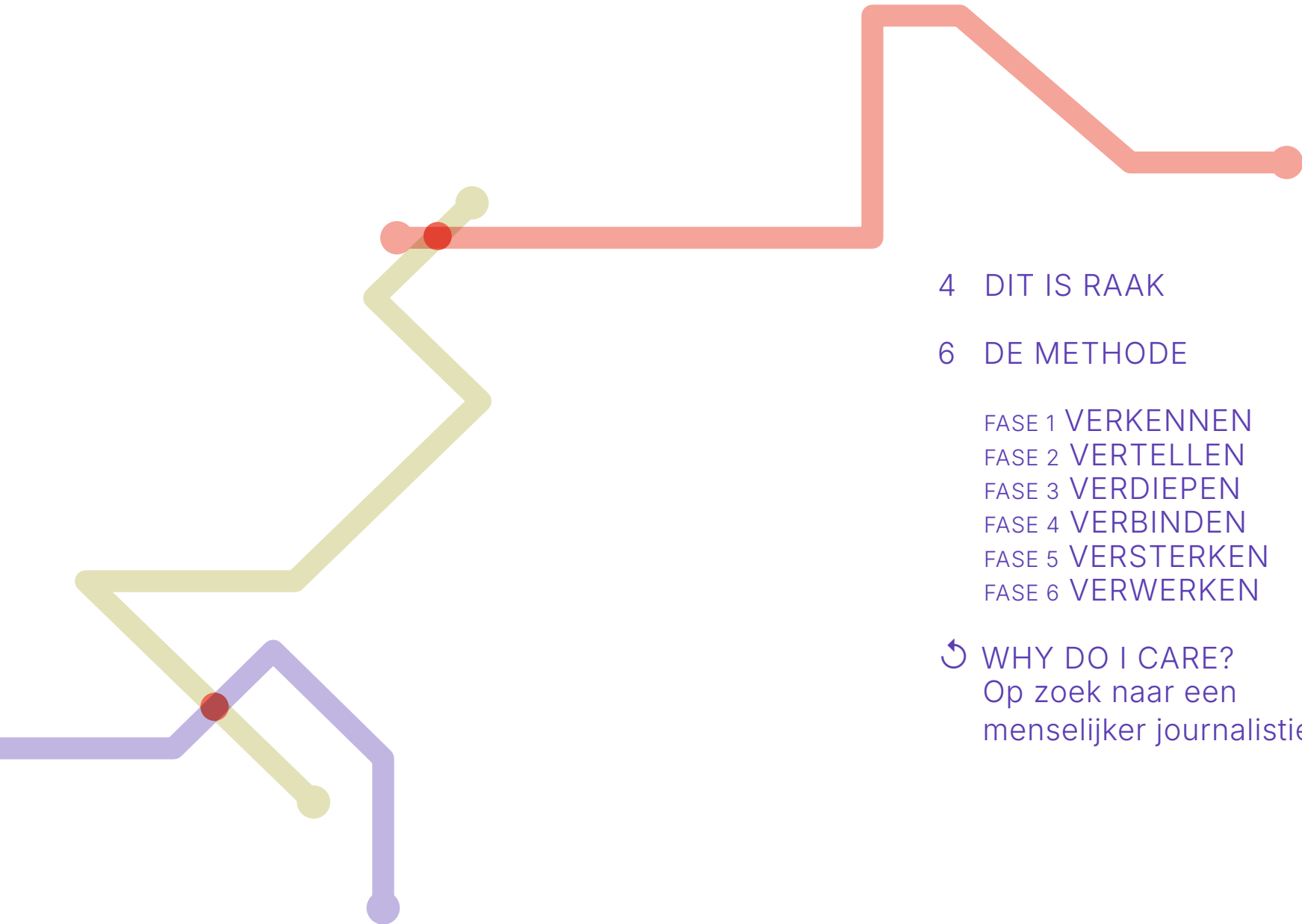
How Do I Care?

De RAAK-methode

Een buurtborrel, is dat journalistiek? Ja, dus.

Rens van de Plas, Woeste Grond

Dit is **RAAK.**

Hoe betrek je de journalistiek bij het publiek? Er zijn talloze antwoorden op die vraag, maar één ding staat vast: echte publieksbetrokkenheid slaagt alleen wanneer je het inbouwt in je dagelijkse werkwijze. Dit is oefenen, herhalen, stilstaan en reflecteren. Dit is RAAK.

RAAK is een zorgzame manier van journalistiek die de relatie met je publiek versterkt. Het is een praktische toepassing van het gedachtegoed van journalism of care. En helpt je als redactie om structureel in verbinding te staan met je publiek door hen in elke fase van het proces te betrekken. Vóór, tijdens én na publicatie. Zodat nieuwe perspectieven zichtbaar worden, verhalen beter landen en je journalistieke werk meer impact maakt.

Deze manier van werken draait om betrokkenheid. Ten eerste om betrokkenheid van jou als journalist bij je publiek. Dat gaat over je betrokken voelen. En het draait ook om publieksbetrokkenheid, dus hoe je publiek betrekt bij jouw werk. Dat zijn twee verschillende dingen. Maar ze dienen hetzelfde doel: dichter bij elkaar staan.

Je vertrekt altijd vanuit een concreet probleem of een uitdaging, die je samen met je publiek gedurende enkele weken vanuit verschillende perspectieven verkent. In een aantal vaste stappen ga je van vraag naar mogelijke oplossing. Door die stappen kun je vooruitplannen en weet iedereen altijd waar hij of zij aan toe is. Daar wordt je hoofdredacteur ook blij van.

Bovendien is deze methode inrijsbaar in de bestaande redactiepraktijk. Het is een slimme, effectieve en cyclische manier van werken die je bestaande redactionele structuur versterkt. Zo kun je op een andere, manier aan de slag met verhalen, zonder dat de hele redactietrein hoeft te vertragen. Jij doet gewoon waar je al goed in bent: mooie verhalen maken. Maar nu met meer aandacht en zorg.

RAAK is ontwikkeld en getest met drie redacties: Woeste Grond, Eva magazine (EO) en 1Almere. Het is work in progress en een uitnodiging om te experimenteren en je werk eens anders aan te pakken. Zie de methode als een rode draad. Volg de stappen, maar zie ze in vorm als flexibel: wat past bij jou en bij jouw redactie? En op welke schaal wil en kun je iets doen? Het belangrijkste: durf te proberen. Dan ontstaan vaak de mooiste dingen.

De RAAK methode

Per fase zie je waar de lijnen elkaar raken.

fase 1
VERKENNEN

fase 2
VERTELLEN

fase 3
VERDIEPEN

fase 4
VERBINDEN

fase 5
VERSTERKEN

fase 6
VERWERKEN

How Do I Care?

6 WEKEN

RAAK draait om verbinding

Om niet los van, maar juist samen mét je publiek op zoek te gaan naar antwoorden. Dat betekent meer weg zijn van je bureau dan je misschien gewend bent. En ook andere dingen te doen dan je normaal gesproken doet. Sommige onderdelen kunnen prima vanaf de redactie. Maar deze manier van werken is ook een goed excuus om de deur wat vaker uit te gaan. De verhalen liggen nog steeds op straat. En de perspectieven al helemaal.

RAAK is zorgzaam

Deze manier van werken draait om zorgzaamheid, maar het dwingt je niet om maatschappelijk werker te worden. Je blijft gewoon journalist en je doet waar je goed in bent: mooie verhalen maken. Tegelijkertijd heb je langdurig contact met je publiek en kijk je op basis van hun verhalen en ervaringen naar manieren die hun dagelijks leven beter maken.

RAAK is breed

Vrijwel elk onderwerp is geschikt, zolang het maar direct invloed heeft op -een deel van- je publiek en door hen als een probleem wordt ervaren. Dat kan variëren van een gevoel van onveiligheid op straat tot de invloed van de menopauze op de werkvloer of de versplintering in een dorp door gentrificatie.

RAAK werkt vanuit een dossier

Waarbij een vraag of een probleem altijd centraal staat. En daarmee ga je als redactie langduriger aan de slag dan in de waan van de dag. Een cyclus duurt vier tot zes weken. Die tijd leent zich bij uitstek voor het werken met een dossier en leidt tot een verdiepende serie verhalen. Daarbij staat in elke fase contact met je publiek centraal.

RAAK organiseert

Een cruciale fase in het hele proces is een event of bijeenkomst. Hier ga je als redacteur of redactie samen met alle betrokkenen bij een onderwerp op zoek naar invalshoeken, perspectieven en ervaringen. Dat zorgt ervoor dat verhalen beter worden door meerstemmigheid, het helpt om samen te kunnen kijken naar mogelijke oplossingen. En bovendien zorg je dat mensen écht gehoord worden.

RAAK is elke keer anders

Hier hoeven verhalen niet in een hokje. Het is een vrijbrief om een verhaal op een andere manier en in een andere vorm te vertellen. Afhankelijk van het onderwerp en je publiek, kies je voor een vorm die het beste past. Omdat soms een gedicht meer doet dan een nieuwsbericht. En omdat samen eten of een buurtborrel ook een vorm van onderzoek en uitwisseling kunnen zijn.

RAAK is flexibel

De methode is een leidraad, geen wetmatigheid. Elke redactie werkt anders, dus onderzoek wat past en kijk naar de beschikbaarheid van collega's. Volg de stappen, maar experimenteer met de invulling van de verschillende fasen. Maak een onderdeel iets groter, of juist kleiner. Het doel is belangrijker dan het middel.

RAAK is schaalbaar

In principe kan een enkele redacteur een dag in de week aan de slag met deze manier van werken. Maar we raden aan om meerdere redactieleden te betrekken bij het proces. Dat komt het productieproces ten goede omdat er meer handjes en meer expertise is. Daarnaast helpt het bij de reflectie. Belangrijker nog: zo hebben meer mensen nog meer plezier in hun werk.

RAAK levert verhalen op

Ja hoor, de tijd die je in deze manier van werken steekt, levert naast meer betrokkenheid en onderbelichte perspectieven en inzichten ook gewoon (mooiere) verhalen en dus content op. In elke fase publiceer je. En zo bouw je aan een verzameling verhalen die samen een groter verhaal vertellen.

RAAK is inritsbaar

Het schuift in de bestaande redactiepraktijk. En dat is cruciaal. Zo kun je op een andere manier aan de slag met verhalen, zonder dat de hele redactietrein hoeft te vertragen. Bij RAAK kan iedereen doen waar hij of zij goed in is. En de krant komt gewoon vol. Heus.

RAAK werkt samen

Dat is misschien even wennen voor een journalist die het meeste werk eigenhandig verricht. Denk je eens in hoe fijn het is om tijdens je werk niet alleen gesteund te worden door collega's, maar op te trekken met meerdere partijen. Jij blijft gewoon journalist.

THE GREEN LINE

RAAK is geïnspireerd door de werkwijze van The Green Line uit Toronto. Dit hyperlokale initiatief maakt journalistiek die bewoners ondersteunt bij het leven in de stad. Met als uiteindelijk doel in die stad samen gelukkiger te zijn. Volgens een vast stramen onderzoekt de redactie de meerstemmigheid van een probleem en gaat samen met betrokkenen op zoek naar inzichten, kansen en oplossingen. En die manier van werken heeft effect.

De methodiek

FASE 1

VERKENNEN

Wat speelt er?

DOEL Vooronderzoek

ACTIVITEIT Onderzoek en voorbereiding

CONTENT Geen

fase 1

Net als bij elke journalistieke productie gaat het in deze eerste fase om vooronderzoek en validatie van het onderwerp en het verkennen van invalshoeken. Dat betekent vooral veel mensen spreken en onderzoeken of je eigen aannames en veronderstellingen kloppen. Wat is er aan de hand? Hoe is dat zo gekomen? Wat zijn de belevingen en ervaringen van de betrokkenen? En wie zijn er allemaal betrokken? Ontmoetingen en contacten leggen staan centraal.

Deze fase draait niet alleen om onderzoek. Je kijkt en plant ook vooruit voor de volgende stappen van de RAAK cyclus. En je gaat op zoek naar samenwerking. Dat kan met een expert zijn op het onderwerp, maar ook een organisatie uit het sociale domein in de gemeenschap waarin je werkt. Aan het einde van deze fase is de focus van je werkcyclus en van je verhalen duidelijk en weet je hoe de komende weken eruit gaan zien.

De verkenningsfase kan allerlei vormen aannemen. Een pop-upredactie of variant daarvan is een krachtige vorm: het geeft je een vaste en zichtbare plek in een gemeenschap. Je bent langdurig aanwezig wat naast informatie ook vertrouwen oplevert.

fase 1

Alleen door langer in een
gemeenschap te zijn kom je bij een
soort onderstroom, bij wat er écht
speelt maar meestal onzichtbaar is.

Rens van de Plas, Woeste Grond

De RAAK-methode wakkert een gevoel
van urgentie aan. Ik voel me nog veel
meer intrinsiek gemotiveerd om dit
onderwerp verder uit te diepen en
oplossingen te vinden.

Christianne Scholtens, EO

'Als wijkgerichte journalist krijg
ik gemakkelijker toegang tot de
schatkist aan persoonlijke verhalen
en ervaringen van buurtbewoners.
Dat maakt deze vorm van journalistiek
voor mij bijzonder waardevol.'

Thomas Bruggeman, 1Almere

fase 2

In deze fase agendeer je het onderwerp waar je de komende weken mee bezig bent. Jouw doel van deze fase is om lezers te betrekken en ze te interesseren voor de komende publicaties waarbij je dieper op het onderwerp ingaat. Je publiceert een eerste verhaal of video waarin je uitlegt wat er speelt en waarom dit onderwerp van belang is. Dat doe je in de vorm van een explainer.

Explainers vragen vooral om research. Daarvoor kan veel werk vanaf de redactie worden verricht door een enkele redacteur. In deze fase ben je ook al bezig met de volgende stappen. Zoals met het verzamelen van de verschillende perspectieven voor toekomstige verhalen. Daarnaast begint ook de organisatie van een bijeenkomst of event in fase 4.

Een explainer is een stuk waarin je een probleem agendeert en feiten en cijfers rondom het onderwerp brengt. Je blijft hierin nog weg van persoonlijke ervaringen en quotes, die komen in de volgende fase aan bod.

FASE 2

VERTELLEN

Wat is er aan de hand?

DOEL Agenderen en uitleggen
ACTIVITEIT Onderzoek en productie
CONTENT Explainer

Door reacties die op de explainer binnenkomen, voel ik nog meer: dit is echt een belangrijk onderwerp, het is echt goed dat we hier aandacht aan besteden.

Christianne Scholtens, EO

FASE 3 VERDIEPEN

Wat betekent dit voor jou?

DOEL Persoonlijke perspectieven brengen
ACTIVITEIT Productie en voorbereiding
CONTENT Feature

fase 3

Wat betekent dit probleem of deze uitdaging voor het publiek? Waar de vorige fase draaide om feiten, gaat het in deze fase om perspectieven van betrokkenen. De bedoeling is de meerstemmigheid van een kwestie in beeld te brengen en ruimte te maken voor verschillende zienswijzen. Daarin staan ervaringen en beleving centraal.

Om die verschillende perspectieven in beeld te brengen, publiceer je in deze fase een artikel waarin vooral ruimte is voor persoonlijke ervaringen en het onderwerp een gezicht, of eigenlijk meerdere gezichten krijgt. Deze fase is gericht op herkenning bij het publiek en op erkenning van hun ervaringen en mening. De exacte vorm van dit artikel kun je zelf kiezen, afhankelijk van wat past bij je manier van werken.

Je publiceert gedurende het traject een aantal hoofdverhalen. Maar vergeet ook de socials niet. Bied je publiek een kijkje achter de schermen, want inzicht in het werkproces bouwt vertrouwen. Zeker de verhalen en persoonlijke invalshoeken in deze fase leveren mooie kansen op.

Mensen willen erkenning voor de problemen waar ze zich mee bezig houden. Herkenning gaat erom dat ze de gesprekken die ze met bijvoorbeeld vrienden hebben, ook terugzien in de media.

Yael de Haan, lector Kwaliteitsjournalistiek in Digitale Transitie, HU

Ik heb helemaal niks met journalistiek. Journalisten hebben altijd verborgen agenda's. Maar jullie zijn aardige kerels en ik vind het een geweldig plan om in ons dorp wat te organiseren. Kom maar binnen, dan krijg je een biertje. Eten jullie mee?

Mike, een inwoner van Esch

fase 4

FASE 4

VERBINDEN

Hoe brengen we elkaar verder?

DOEL Betrokkenen een stem geven
ACTIVITEIT Event / bijeenkomst
CONTENT Verslag

In de verbindingsfase ga je dingen doen die je als journalist misschien niet eerder deed. Waar het in vorige fasen nog vooral ging om bekende manieren van onderzoek doen, organiseer je nu een bijeenkomst. En ook nog eens een bijeenkomst waarop jij niet alleen informatie komt halen, maar die als doel heeft betrokkenen uit je publiek met elkaar in gesprek te laten gaan.

Jouw rol is die van gespreksleider. Het doel van dit onderdeel is om mensen met verschillende meningen en ervaringen bij elkaar brengen. En ze vanuit die meningen en ideeën samen vooruit te laten kijken. Je gaat dus samen op zoek naar manieren om dingen beter te doen. Daar hebben zij wat aan, maar jij ook. Jij geeft je publiek een stem en zorgt vervolgens dat je dit deelt met je bredere publiek.

Het organiseren van een bijeenkomst kost snel veel tijd. Houd in je achterhoofd dat je doet wat past bij de redactie. Een event of bijeenkomst kan ook klein zijn. Zo klein als een avond waarop een aantal betrokkenen samenkomen om het onderwerp te bespreken en samen te brainstormen over hoe je een probleem aan kan pakken. Of misschien zelfs deels kunt oplossen.

Welke vorm je event of bijeenkomst ook krijgt, zorg altijd voor veiligheid en gezamenlijkheid. De keuze van je locatie helpt daarbij. En nog belangrijker: regel altijd dat er eten is voor de deelnemers. Het belangrijkste contact ontstaat tijdens de pauzes of maaltijd.

fase 4

Het werkte echt heel goed om speeddates te organiseren tussen nieuwe en oude bewoners. Zij leerden elkaar op een prikkelende en ontspannen manier kennen en ondertussen kwamen de mooiste verhalen naar boven die voor mij als journalist interessant zijn.

Rens van de Plas, Woeste Grond

Ik voel nu veel meer wat je kan betekenen voor iemand. Bij het schrijven van artikelen voel ik dat veel minder. Het gaat dan sneller om cijfertjes: zoveel mensen hebben dit artikel gelezen. Maar dat zegt niet per se iets over de impact die je maakt.

Christianne Scholtens, EO

Wat fijn dat jullie deze avond organiseren. Ik moest vanaf de andere kant van het land komen, maar had het voor geen goud willen missen. Het steunt me zo om de verhalen van andere vrouwen te horen en mijn eigen verhaal te kunnen delen.

Lena, bezoeker event EO

fase 5

Je event of bijeenkomst is achter de rug. In de afgelopen weken heb je een probleem geagendeerd, perspectieven verkend, de persoonlijke ervaringen gepubliceerd en je liet betrokkenen en publiek in gesprek gaan om op zoek te gaan naar oplossingen. Als het goed is heeft dit geleid tot inzichten en ook tot handelingsperspectief. Nu ligt de nadruk op dat laatste: wat heeft je publiek nodig om verder te komen?

In je vorige publicatie stond het verkennen van de mogelijkheden voorop. In deze fase publiceer je iets waarmee je lezers echt helpt. Ook deze fase is schaalbaar. Je kunt denken aan een interactieve kaart met uitgebreide informatie over locaties waar mensen wel of juist niet moeten zijn. Maar het kan ook zo eenvoudig zijn als een artikel met tips.

Voelt het werk in deze laatste fases een beetje onwennig? Logisch. Als journalist ben je waarschijnlijk gewend aan meer traditionele manieren van werken. RAAK is journalism of care en verbindt meerdere journalistieke werkwijzen. Je komt elementen tegen uit solutions journalism, constructive journalism en service journalism.

FASE 5

VERSTERKEN

Hoe kunnen we handelen?

DOEL Zoeken naar oplossing
ACTIVITEIT Redactie
CONTENT Handelingsperspectief

In deze fase kon ik ook gewoon doen waar ik als journalist goed in ben: schrijven. Ik maakte een artikel met tips en adviezen over hoe nieuwkomers en oude bewoners elkaar in een dorp kunnen ontmoeten.

Rens van de Plas, Woeste Grond

fase 6

Reflectie speelt gedurende de hele cyclus van RAAK een rol. Het helpt om niet alleen maar door te rennen in de waan van de dag, maar om af en toe ook even stil te staan en achterom te kijken. Op die manier zie je beter wat je losmaakt met je werk. En kun je tegelijk beter zien wat er voor je ligt en wat je te doen staat. Reflectie op eigen handelen en de gevolgen van dat handelen zijn een vast onderdeel van deze methode. Zo zorg je ervoor dat alle betrokkenen zich bewust blijven van de impact van de verhalen.

Hoe waren de afgelopen weken? Wat ging er goed en wat kon er beter? In de verwerkingsfase kijk je terug naar alles wat je deed, waarom je dat deed en hoe dat voelde. Voor jou als journalist, maar ook voor je publiek. Het is heel waarschijnlijk dat meerdere dingen anders, beter en efficiënter of effectiever konden. In de reflectiefase komen ze naar boven.

Reflectie is geen kritiek op jouw of andermans handelen, reflectie is een kans om te leren en de dingen een volgende keer beter te doen. En dat is ook het idee van RAAK. Hoe vaker je deze cyclus doorloopt, hoe makkelijker en impactvoller het zal zijn.

Wat ook bij deze fase hoort is nazorg. Je hebt als journalist niet alleen verhalen verzameld, je hebt bij betrokkenen iets losgemaakt. Is je werk nu echt klaar, of zijn er nog dingen die je zou moeten afronden?

FASE 6

VERWERKEN

Hoe hebben we het gedaan?

DOEL Reflectie en nazorg
ACTIVITEIT Reflectie
CONTENT Geen

fase 6

Ik vond het heel bijzonder om
gezamenlijk terug te kunnen kijken op
het hele traject. Te doorvoelen wat er
goed ging of wat juist spannend was.
En om ieders rol aandacht te geven.
Voor mij betekende het ook kritisch
kijken naar mijn rol als hoofdredacteur:
wat had ik beter kunnen doen?

Griëtte Vonk, EO

Zelf aan de slag met
RAAK? Download hier
alles wat je nodig hebt
om te starten.

Robin van Deutekom

Journalist, essayist & cultuurwetenschapper

Ilse Louise van der Woude

Social designer, kunstenaar, journalist & fotograaf

Joost Bos

Creatief onderzoeker & social designer

Rosa Surachno

Antropoloog & conceptontwikkelaar voor
binnenstedelijke gebiedsontwikkeling

Celine van Haaren

Journalist, content marketeer & SEO-copywriter

Jille Sol

Innovatiespecialist

Marielle Schuurman

vormgeving

Jack Tummers

fotografie

**RAAK is ontwikkeld tijdens de Incubator 2025
Publieksbetrokkenheid van het Stimuleringsfonds
voor de Journalistiek.**

